Nr. 37. Sibiiu, Sâmbătă 28 Martie 1881. *Anul XXIX.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se inapoiază.

INSERŢIUNILE:

Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 27 Martie.

E bună o politică bună; însĕ nici cea mai bună politică nu este de ajuns pentru esistenţa unui popor, dacă e numai „goală." Ce s'ar alege de zamele cele lungi ale diplomaţiei, dacă n'ar fi milioane pentru armate şi arme şi dacă n'ar fi cine se muncească ca sĕ se facă milioanele?

Statele nu se pot închega numai cu note diplomatice şi cu articuli de lege. Fără substratul muncei de tot feliul statele n'ar putè avè de cât o esistenţă nesigură, ar fi arbori fără rădĕcini.

Ce se poate ḑice despre mare este aplicabil şi la mic. Nici Românii din Austro-Ungaria, măcar că sûnt numai o parte întregitoare a complecsului monarchiei, nu pot sĕ 'şi asigure esistenţa şi viitoriul numai cu, şi prin politică.

Este adevĕrat, că politica, după ce scoase pe Români din vieaţa publică, 'i-a fost oprit şi dela comerciu şi dela industria meseriilor, dela condiţiunile de viaţă şi, ca „domnii" sĕ nu moară de foame, a legat poporul în massă de glie, nu ca sĕ esiste ca atare între ceielalţi membrii ai statului, ci spre a putè produce pâne şi ce trebuie lângă pâne pentru „domni," ca aceştia sĕ poată trăì fără asudoare şi fără multe grigi.

Cât a fost aşa? nu e treaba noastră a s t ă ḑ i, dară aşa a fost şi f o a r t e r ĕ u a fost. Căci „domnii," sute de ani, nu s'au îngrigit de cât de traiu bun, şi poporul cel numeros, pentru că era român, nu era iertat a se îngrigì decât de a pune masă bogată „altora." Desvoltarea ţerei a remas, a trebuit sĕ remână înapoi: căci u n i i, ad. „domnii" nu biruiau sĕ se oaspete, pe când a l t o r a nu le mai ajungea timpul de cât pentru a căra la masă. Era o osândă aceasta pe ţeară, o osândă, la care „domnii" s'au osândit ei înşişi pre sine şi la care poporul cel mai bogat de braţe şi de putere productivă a f o s t osândit de — „domni."

Urmările economiei „domnesci" sûnt foarte triste şi erau şi mai triste dacă mai ţinea acea economie „domnească." A dat Dḑeu, şi după Dḑeu împĕratul şi regele, de a pus capet acestei economii „domnesci" şi Românul a început a intra în viaţa publică şi pe lângă aceasta, ca R o m â n (Mai nainte neguţătoriul român trebuia sĕ se ḑică „grec"), în viaţa comercială şi cea a meseriilor şi a resufla mai liber şi ca agricultor în toată întinderea.

Osânda aceasta a adus-o politica asupra mulţimei poporului; deci tot politica trebuia sĕ o delăture.

Cât a contribuit Românii la delăturarea osândei ne spun foile noastre periodice, unele broşuri şi scrieri şi ar trebuì sĕ ni o spună şi o istorie naţională esactă, care, durere, până acum ne lipsesce.

Destul că ear politica ne-a deschis poarta la viaţă în toate ramurile acesteia. Şi aşa dacă voim sĕ fim desevêrşiţi în cele ce privesc esistenţa noastră naţională, în tot cuprinsul ei, trebuie sĕ punem mână energică pe toate ramurile vieţii. Sĕ nu facem politică „goală", ci sĕ ne îngrigim ca sĕ câştigăm politicei noastre vigoarea şi ponderositatea, care asigură şi garantează popoarĕlor fiinţa şi însemnătatea fiinţei lor.

Românii din Austro-Ungaria n'au renunţat nici odată la deprinderea lor cu ramurile industriei de tot feliul. Ei, din causa împregiurărilor atinse mai sus, au fost numai siliţi sĕ se mărginească atât de mult încât, în asemânare cu industria din ţĕri mai cu multă libertate, nici sĕ nu se mai poată numì industrie.

Când li s'a deschis şi Românilor porţile unei vieţi mai creştinesci au şi început a se ocupa mai cu inimă de toţi ramii industriei. Comerciul, care a fost dat înapoi şi se retrăsese, cât privesce pe Români, mai numai la Braşov, a căpătat un temeiu nou în scoala comercială din Braşov, un institut, pe care încă nu'l scim apreţia din destul. În oficinele meseriaşilor de tot feliul au început a resărì învĕţăcei, apoi sodali sau calfe şi pre urmă din acele au eşit maiestri români cu firme proprii. În unele ţinuturi au fost, chiar şi în timpurile cele rele, şi de unii şi de alţii şi au remas în fiinţă până în ḑilele noastre de acum. Industria de casă, care îmbracă pe ţeran şi casa lui şi astăḑi, nici nu o mai amintim, pentrucă o presupunem destul de cunoscută. Şi agricultura a început a se îmbunătăţì acolo, unde nu o devastează vinarsul şi usura.

Toate acecte sûnt însĕ începuturi şi ruine sau remăşiţe din un trecut foarte depărtat şi respândite, fără de nici o legătură. În starea aceasta desolată ele se vor nimicì şi se vor acoperì de valurile industriei de dinafară, dacă nu vom afla mijloace şi nu vom folosì aceste mijloace spre a închega toată activitatea industrială într'un organism, în care sĕ se poată ţinè sufletul activităţii noastre.

Încă la 1862 s'a făcut un plăpând început prin a întrunì la Braşov semnele incontestabile, că poporul nostru are aplecări spre industrie şi are industrie, deşì foarte modestă.

De atunci au trecut aproape douĕ decenii şi în timpul acesta Românii, ori şi cum, dar n'au stat cu mânile în sin.

Politica, carea eară a început de atunci încoace se i reducă pe Români în drepturile politice, n'a mai fost în stare, sĕ i lege cot la cot, încât pentru industrie, nici ai mai lega cu totul de glie.

Reduşi pe arena politică dela un timp încoace, Românii mult puţin au lucrat pe terenurile industriei. N'au făcut minuni, dară tot au făcut ceva.

Asociaţiunea transilvană română, pe lûngă scăderile câte le are şi ea, ca toate lucrurile omenesci, a făcut o faptă laudabilă. Ea s'a îngrigit de instituirea unui comitet central, care sĕ întocmească o e s p o s i ţ i u n e n a ţ i o n a l ă română. Am vĕḑut apelurile de până acum ale acestui comitet, şi noi cetim într'ênsele, că Românii sûnt provocaţi înaintea ţerei şi, dacă voim, înaintea lumei la un ecsamen, despre sporiul ce l'au făcut dela 1862 încoace pe câmpul industriei de tot feliul.

Coincidenţa este minunată. Românii din Austro-Ungaria, în momentele, când vor a'şi lua un avênt nou pentru activitatea lor politică, vor sĕ arate, că întrunesc şi celelalte condiţiuni de viaţă, ori cât de macru le a fost trecutul.

Credem că n'avem lipsă de a încuragia participarea la ecsamenul, cărui are sĕ urmeze testimoniul dreptului la viaţă, ca acei ce sûntem, că încuragiarea esistă. Espunem însĕ lucrul aşa precum ne sûnt vederile noastre, ca sĕ scie acei ce vor participa însemnĕtatea esposiţiunei naţionale şi din acest punct de vedere.

Ecsamenul însĕ despre sporiul în industrie am dorì sĕ aibă şi o urmare. După ce meseriaşii nostri respândiţi prin cetăţi, oraşe şi orăşele vor face cunoscinţă cu curelarii şi lemnarii din munţii apuseni, cu olarii cei vestiţi din Bărgău şi Lipova, cu cojocarii din Braşov şi cu industriaşii de pănuri şi straie din giurul Braşovului, Săliştei etc. etc. asemenea şi plugarii de toată mâna din toate părţile locuite de Români, vierii şi fabricanţii de spirtuoase, de oţet etc. economii de vite şi aşa mai departe sĕ nu se despartă spre a'şi uita unii de alţii până preste alţi douĕ ḑeci de ani. Ci sĕ facă între dênşi legături, în puterea căror cu timpul sĕ lucre mână în mână, sprigînindu-se împrumutat pentru p r o m o v a r e a i n d u s t r i e i.

Aceasta ar ajuta mult politicei naţionale.

FOIŢA.

Ioan Covrig.

(Încheiere.)

De multe ori povestesce el: Când cu cholera cea mare, atunci a murit tatăl meu, Dumneḑeu sĕ'l ierte; îmi aduc aminte ca acuma, că s'a sculat sănĕtos şi voinic dela prânḑ şi 'l-a lovit boala de 'l-a făcut nod. Şi n'a trecut vreme de doue ceasuri până a şi murit. Atunci eram fecior mare şi aveam musteţi ca acuma. Şi deatunci vor fi trecut 40 de ani, dacă nu 50.

Nu-i vorbă şi acuma-i tare, că bĕtrân ce e şi la coborîtul vinului merge înaintea cailor şi ţine de rudă ca ferul. Dar nu mai poate suì dealurile ca mai nainte. Şi Ioan a umblat mult pe dealuri şi cunoasce toate cărările şi toate înfundăturile de-ţi merge pe ele cu ochii închişi.

Ce ţi-e omul dacă îmbĕtrânesce!

Ioan Covrig până era tiner mergea drept şi la deal şi la vale şi mergea înainte ca şopârla şi nu luneca, Doamne feresce. Acuma umblă gârbovit de spate şi fără bâtă nici că cutează, sĕ meargă prin locuri primejdioase. Earna mergea prin zăpadă ca în casă şi ducea bîrjaica încărcată cu lemne ca o pană. Pe coaste dădea bîrjaicei drumul şi bîrjaica mergea ca fulgerul până în vale; ear Ioan se punea călare pe un lemn şi se sloboḑia după dênsa cârmuind lemnul cu picioarele şi sfîrliuşul era gata.

Aşa făcea Ioan drumul şi oamenii, cari vineau mai târḑiu îl binecuvêntau.

Acuma nu mai e aşa!

Acuma nu mai cutează Ioan, sĕ meargă cu bîrjaica după lemne, ci se mulţămesce cu doue-trei rude mai subţiri; leagă rudele de olaltă şi le târesce pe încetul după el. Şi acuma aşteaptă până e făcută calea şi nainte de-a pleca ḑice un „Tatăl nostru" şi-şi face trei cruci, că nu scie câte ḑile poate avè.

Câte odată, când mai încetă de-a ninge şi nu viscolesce preste mĕsură ese Ioan la vênat de lupi cu o puşcă cam vechie, ce i-a lăsat-o moştenire Mitru dascălul. Scie nisce buturi de mai bune locuri de ales nu-ţi trebue. Şi se bagă Ioan într'o butură deacele şi învălit în bunda întoarsă pe dos aşteaptă lupul. Şi vai de acel lup, care trece pe lûngă butura lui Ioan, că nu se mai întoarce la culcuşul lui.

Dar eacă aşa vênător bun, ce e Ioan, şi era s'o păţească odată.

Trăia încă jupânul dascăl, dar era cam bolnav, că tuşia urit de mult ce cântase la sĕrbătorile Crăciunului şi Ioan a cerut dela dascăl puşca, sĕ iasă singur la vênat. Altcum ei mergeau tot împreună şi când ţeluia unul, când celalalt, că n'aveau numai o puşcă. Era o earnă grea, cum nu se mai pomenise şi viscolia de'ţi era milă sĕ scoţi cânele din casă şi pe o vreme ca aceasta a plecat Ioan la vênat de lupi. Destul îl sfătuise fi-ertatul jupânul Mitru, sĕ nu plece, că n'a ascultat.

N'ai ce'i ḑice, că era tinĕr şi voinic.

A ajuns Ioan cum a ajuns la butura Craiului, aşa se chiamă o butură mare şi vechie, în care se ḑice, că a stat un craiu la pândă. Şi după ce a ajuns s'a aşeḑat în butură aşteptând lupul. Da nu viscolia, da nu sufla vêntul de credeai, că se potopesce lumea şi lup nu se arĕta ca'n palmă. O fi aşteptat Ioan multă vreme fără nădejde de bine, când eacă, că se apropie un lup cât un viţel şi hărăia arĕtându-şi dinţii de 'ţi era mai mare frica. Şi precum se apropia lupul târându-se cu greu prin zăpadă aşa îşi făcea Ioan cruce şi desvĕlindu-se de bituşe puse puşca la ochiu. Şi din douĕ focuri, ce a tras nici unul n'a nimerit lupul de moarte, că ningea aşa mai rar. Şi când a auḑit lupul bubuitura de puşcă, când s'a simţit rănit, da nu s'a înfuriat, da nu s'a repeḑit la butură de gândeai, că tot îl prăvuesce pe Ioan. Ear Ioan cum a vĕḑut, că n'a nimerit lupul, a trântit puşca şi s'a vîrit printr'o strungă în o altă găvăună, ce era deasupra buturii celei mari şi a stat acolo imboţit cu inima cât un purice. Cât o fi stat el acolo şi ce o fi gândit în mintea lui, singur o poate spune, destul atâta, că dela o vreme i s'a urit sĕ mai aştepte şi s'a coborit. Lupul se dusese pe acì încolo, puşca era în zăpadă, ear din bundă nu se mai alegea petec. Ioan a luat puşca şi a pornit spre

Revista politică.

Sibiiu, în 27 Martie.

În Viena se continuă pregătirile pentru cununia principelui nostru clironom. În ḑilele ultime s'a statorit ceremonialul ce se va observa la festivitatea cununiei. Acest ceremonial va fi identic cu ceremonialul observat în anul 1854 la cununia Împĕrătesei şi Reginei Elisabeta.

Din viaţa parlamentară a monarchiei noastre nu avem de astădată sĕ înregistrăm decât o scire caracteristică pentru relaţiunile noastre dualistice. Se vorbesce adecă şi s'a accentuat şi în comisiunile parlamentare ale senatului imperial austriac, că majoritatea se va încerca cu ocasiunea desbaterei asupra propunerei lui Wurmbrand sĕ destitue limba germână din dreptul secular de a mai fi limba de stat a Austriei.

Cu privire la alegerile viitoatre dietale „Zastava“ publică o provocare a Dr. Mich. Polit, prin care acesta convoacă o conferenţă a alegĕtorilor sêrbi pe 17 Aprilie la Neoplanta. Această conferenţă se va ocupa cu atacerile electorale, va constituì comisiunea electorală şi va desbate modul de procedere. Relaţiunile, ḑice Polit, devin din ce în ce mai favorabile, Românii încă părăsesc pasivitatea şi trecênd pe terenul de acţiune dau semne de viaţă. Căderea Sêrbilor la alegerile trecute a fost numai o nenorocire. Chiemarea conferenţii e a dispune ca Sêrbii sĕ nu cadă din lipsa de organisare.

România este recunoscută ca regat şi de cele trei poteri nordice Germania, Russia, Austro-Ungaria şi de Statele unite din Nordamerica. Numai Spania şi vreo câteva regate mici se mai află în restanţă cu recunoascerea.

Regatul român se vede că a influinţat şi asupra Sêrbilor. Organul lui Ristici „Istok“ declară că Serbia nu trebue sĕ remână înapoia României. Istoria Serbiei cere proclamarea principatului sêrbesc de regat mai curênd decât istoria României. Numitul organ provoacă guvernul sĕ dea o declaraţiune pregătitoare. Lucrul nu are numai o însemnătate formală şi va pune prietenia Austro-Ungariei la probă.

În cestiunea conflictului turcogrecesc se va preda guvernului grecesc în ḑilele cele mai de aproape o notă identică redactată de ambasadorii din Constantinopole. În merit nota cuprinde proiectul despre regularea fruntariilor elaborat de ambasadori şi aprobat de marele puteri. Încât pentru formă nota se ḑice, că e redactată într'un limbagiu categoric.

Espediţiunea franceză spre Tunis a desteptat rivalitatea Italiei. Ministrul president Cairoli fiind întrebat din mai multe părţi a declarat în parlamentul italian la 6 Aprilie n. că pretinsa înţelegere între Anglia şi Francia cu privire la Tunis nu esistă. Dreptul Franciei de a suprima turburările provocate de seminţiele mărginaşe este necontestabil. Francia a dat Italiei şi Angliei declaraţiunea formală că nu voiesce a cucerì Tunisul. Italia şi Anglia sûnt de acord asupra tuturor cestiunilor pendente inclusive cestiunea Tunisului.

Despre clerul tinĕr. *)

Viitoriul bisericei noastre naţionale este depus în mâna clerului tinĕr. Clerul bĕtrân cu încetul apune, şi în urma lui pâşesce cel tinĕr. Ferice dară de biserica, care se poate mândrì cu un cler tinĕr luminat, carele cu puterea intelectuală şi morală, nu numai suplinesce, ci încă întrece pe cel bĕtrân; — şi din contră — vai de biserica, întru care nu se află cler tinĕr luminat, şi întru carea clerul tinĕr nu are nici atâta câmp liber de desvoltare, ca sĕ poată pâşi în urma celui bĕtrân!

Precum esistenţa pădurei, este absolut condiţionată dela aceea: ca pe lûngă arborii scorboroşi şi îmbĕtrâniţi, sĕ se mai ridice mlădiţe nouĕ, tari şi tinere: chiar aşa este condiţionată şi biserica noastră naţională, întru desvoltarea ei cu turma cuvêntătoare, de clerul tinĕr. Amvoanele cer oratori renumiţi; ear' scoalele, inspectori luminaţi şi în urmă corupţiunile timpului de acuma — sentinele, cari se apere creştinii de răpitori, de viaţa nemorală şi aşa mai departe. Vai de viia aceea, întru carea nu odrăslesc viţe nouĕ; vai de grădina aceea, întru carea nu cresc şi se desvoaltă flori — şi earăşi — vai de biserica aceea, întru carea nu se desvoaltă cler tinĕr!!

Sub clerul, de care ne ocupăm acì, nu înţelegem noi tinerimea scolastică: ci pe acel cler tinĕr, carele de facto se află deja în posturi, care ar trebuì se lucre în via Domnului, ca un element activ, cugetătoriu şi fără care nici că s'ar putè închipuì în biserică vre-o desvoltare naturală şi înaintare sigură!

Har Domnului! căci avem şi am avè atare cler crescut în direcţiunea aceasta, numai dacă nu am sânţì şi astăḑi snaga (?) absolutismului la mulţi fii ai bisericei noastre constituţionale, cler — carele ar putè da probe despre puterile sale intelectuale cu inriurinţa nerisistibilă întru tot ce este bun, frumos, nobil, practic şi folositoriu pentru biserică.

Astăḑi însĕ, ce vedem? Vedem o ignorare aproape generală a clerului tinĕr; vedem, când este vorba de ocuparea vre-unui post mai înalt bisericesc, — la care s'ar recere ca se pâşască la mijloc togma puteri noue, că acesta de acolo se elude, de acolo lipsesce, ba se şi desconsideră; pentrucă axioma unora crescuţi sub vergeaua neagră a absolutismului, cu carea seduc şi inimile cele necorupte — este: că preoţii tineri — fie ei cât de apţi şi devotaţi; aibă ei câtă şi mai câtă calificaţiune, — sĕ nu se aplice în posturi mai înalte bisericesci şi scolare, precum d. e. sûnt cele protopopesci, inspectorale, consistoriale etc. etc.; căci, adaugă ei cu o sofistăriă ridiculoasă: mai îmbĕtrânească pentru ele! (Sic!) Şi părerea aceasta la noi, în biserica noastră are cuvênt, are triumf!!

La denumiri de protopopi vedem, că aibe un preot tinĕr maioritatea votului, el totuşi nu e denumit: ci preotul cel mai bĕtrân.

Nu ne conturbă, nu ne revoaltă pe noi aceasta, când ar fi şi este nimerită denumirea. Onoare preoţilor bĕtrâni! Însĕ după noi tristă şi dureroasă este împregiurarea pentru biserica noastră constituţională, când numai şi numai din parţiala consideraţiune sau Dumneḑeu scie ce — cătră bĕtrâneţe şi perii cărunţi, lucrăm forţat, ca cine-va se devină în posturi mai înalte, în posturi, cari reclamă nu numai vivacitate multă sufletească: ci şi trupească. Precum bĕtrânul e încăruntit la cap, aşa poate fi încăruntit tinerul la minte. De aceea şi grăiesce Apostolul: „nimine a se nu desconsidere tinereţele tale.

În trecut un Ioan gură de aur; ear' în timpul mai recent un Marele Andreiu Şaguna şi alţii nenumĕraţi, încă în vêrsta tinĕră au fost chiemaţi la posturi înalte; încă în vêrstă tinĕră 30—35 ani au arĕtat lumei, că ce pot face pentru biserică şi popor; încă în vrêstă tineră au desvoltat idei măreţe şi scopuri înalte!

Şi togma aceasta este edevĕrul, pe carele mulţi dintre fiii bisericei noastre, nesciind sau nevoind a'l recunoasce şi pricepe, în loc ca sĕ folosescă bisericei — strică!

De aceea nici nu avem ce ne mira, dacă în timpurile de acuma nu se ivesc pe orisontul bisericei noastre ca în trecut: Crisostomii, Grigorii, Vasilii etc. etc.

De acì vedem în trebile noastre bisericesci o stagnaţiune; de acì vedem, că toate întreprinderile noastre rĕmân neesecutate; de acì vedem, că pe mulţi fii ai bisericei noastre, nu într'atâta i caracteriseză interesul faţă cu aparenţele domnitoare — cât moda de acum....; nu întru atâta faptele — cât vorbele goale; nu într'atâta relaţiunile positive — cât fantasmele; nu într'atâta binele bisericei cât interesele private; nu într'atâta înălţarea clerului tinĕr bine meritat la demnitate, cât condamnarea lui la servilism şi supunere oarbă......

Nu afirmăm, că n'ar fi escepţiuni demne de toată lauda şi recunoscinţa în cele ce susţinem la acest lucru; însĕ tocma această împregiurare ne doare şi o compătimim, că sûnt numai escepţiuni!

Faţă cu cele ḑise cu drept cuvent putem dar esclama: vai! de Biserica întru care clerul tiner n'are teren şi este desconsiderat; aceea este, în tocma ca pădurea, întru carea sub arborii înbĕtrâniţi, ramuroşi şi părăsiţi nu se mai cultivă mlădiţele tinere, ci se năduşesc! . . .

Aplicaţi dară îndivizi şi din clerul mai tinĕr în posturi mai înalte dacă sûnt demni de ele. Daţile teren în adunări. Încărcaţi pe umerii acelora povară, cari sûnt plini de putere şi viaţă, şi nu pe acelora, cari se încovoaie sub ea. La o parte cu sofistĕria falsă, de a fi cu privire, că cineva e tiner. „Omul când e dimineaţă, patru brânci folosesce; la ameaḑăḑi numai doue, — cătră sară în trei pâşesce.“ Şi apoi noi avem speranţa firmă: că biserica noastră constituţională cea atât de cercată în timpurile de acuma în puţină vreme va lua altă derecţiune, altă coloare; aceea ce i a dat Capul ei, Întemeietoriul ei!!

Nemo.

*) Articulul acesta ni s'a trimis din părţile ungurene. Red.

Presa străină şi proclamarea Regatului român.

„Neue freie Presse“ ḑice: N'au trecut încă trei ani de când România, prin pacea dela Berlin, 'şi-a dobândit independenţa sa politică, pentru care se lupta atât de mult, şi ea a făcut deja un nou pas înainte. De alaltăeri principatul a fost trasformat într'un regat; capul principelui german, care acum cincispreḑece ani, numai în cele mai grele şi mai îndoioase împregiurări, se urcà pe tronul României ca vasal al Sultanului, poartă acum o coroană de rege. Aceasta este o desvoltare atât de repede şi de norocită, încât ea nu este acordată decât la puţine popoare. Ori cât de puţin am putut ḑice despre politica României în acesti ḑece ani din urmă, ori cât de aspru am combătut noi atitudinea ei faţă cu ultimul resbel ruso-turc, totuşi sûntem astăḑi departe de aceea de a privì cu neplăcere avêntul ei. Ar fi absurd de a mai ridica acum obiecţiuni contra României, fiindcă a ajutat la sguduirea puterei grecesci din Europa de a mai acusa ţeara devenită liberă că ea, nevoită a'şi alege între datoria cătră guvern şi propriul seu avantagiu, a ales pe cel din urmă. Resistenţa contra Rusiei ar fi fost, fiindcă Europa o părăsise pe România, aproape nefolositoare şi principele Carol nu putea sĕ se ridice decât ca aliat al Ţarului.

Străinătatea nu voia a crede că România nu va merge numai ţinêndu-se de coada Rusiei, şi că va întrebuinţa toate forţele sale spre a'şi dobândì cu sabia libertatea după care suspina. Suprinsă şi uimită auḑì lumea scirea, că marea Rusie a fost nevoită sĕ facă apel la ajutorul micei Românii, şi se privì cu oare-care bună-voinţă spre bravii luptători cari luară cu asalt reduta Griviţa, „Sângele este un suc cu totul deosebit“ — aceasta se poate ḑice şi pentru viaţa popoarelor. Românii, vĕrsându'şi sângele pentru independenţa lor, câstigară stima Europei. Batjocura, care urmăria necontenit armata română, fu năbuşită de o dată, şi Congresul dela Berlin pronunţând independenţa României, i acordà resplata pentru sforţările ei . . . . Totuşi Principele Carol avea mare dreptate sĕ ḑică în discursul cu care a deschis Corpurile Legiuitoare la 18 Iulie 1878, că României 'i-a fost dat sĕ aducă cele mai mari şi mai dureroase sacrificii pentru pacea lumei. „Vom proba însĕ Europei, adăoga el, „printr'o atitudine deamnă şi otărîri patrio„tice, că România era în drept sĕ se aştepte „la ceva mai mult dela Congres.“ . . .

România poate în viitor sĕ aducă mari servicii civilisaţiunei şi libertăţei. Ea este un post naintat al Occidentului în Orient, un sâmbure roman, cu o străduinţă minunată şi contrariu cu Bulgarii, cari au fost repede şi uşor slavisaţi, 'şi-a păstrat limba şi naţionalitatea şi el nu va înceta nici odată de bună-voie de a forma valul, care desparte pe Rusia de peninsula balcanică. Din posiţiunea ei geografică reiese misiunea politică a României. Ea 'i-a fost adese ori necredincioasă în aceste din urmă timpuri, ba a necunoscut-o chiar, dar acum, decând 'şi-a dobândit independenţa, a început sĕ o cunoască. Ridicarea României la rangul de regat va ajuta la întărirea consciinţei naionale a Românilor.... Dacă noua coroană acordată unui Hohenzollern în Bucuresci

---

casă şi când a sosit la şcoala lui Mitru dascălul, unde era şi locuinţa dascălului, sgriburia de frig de gândiai, că creapă inima în el. Când l'a vĕḑut dascălul aşa prăpădit 'l-a unflat un ris şi din ris a dat în tusă şi a tuşit până a învineţit ca pruna.

Eacă aşa a păţit-o Ioan Covrig.

Dar ca el a păţit-o mai mulţi!

Şi acuma nu mai face nici Ioan Covrig basaconii de acele, că doar are minte şi i-au eşit peri albi. Dar eacă aşa cum i-au eşit peri albi nu-i tare trecut, că-i rumen ca ceraşa şi musteaţa-i e încă neagră, apoi când se rade ţi-e drag, sĕ te uiţi la el.

Ioan era fecior frumos în vremea lui şi pe multe fete din sat le-o fi durut inima după el. Dar Ioan n'a voit sĕ se însoare, că-i cetise fiertat tată-sĕu din biblie, precum-că Eva au învitat pe Adam, sĕ pĕcătuească. Şi din această pricină i era urît de muieri. Îi plăcea şi lui de una, de Floriţa juratului Gavrilă, care a fost şi primar şi era pe atunci cel mai bogat om din sat. Pe Floriţa a şi peţit-o, dar tată-seu a ḑis, că nu'şi-a da fata după un fecior, care n'are nimic. Ioan s'a supĕrat preste mĕsură şi nu s'a însurat nici astăḑi.

Nu-i vorbă i-o fi părênd lui rĕu de aceasta, nu pentru alta, de cât că n'are cine să-i facă pită şi să-i spele cămeşile; de fiert grije na're, că-ţi ferbe o chisăliţă de prune şi-ţi freacă o mămăligă cu brânză de sĕ tot mânci; apoi când îţi face tocană de bureţi n'ai ce mai ḑice.

Până trăia fi-ertată dăscăliţa, sieca Sara, o ducea bine şi de rândul pitii şi spălatului, că-i făcea pită bună şi-i pîrluia cămeşile de erau ca neaua de albe; dar de când a murit dăscăliţa, Dumneḑeu s'o odichnească, că era suflet bun de muiere cum nu mai găsesci, de atunci mâncă pită mai slabă şi poartă cămeşi mai neläute.

Din această pricină sfătuesce Ioan Covrig pe feciori, sĕ se însoare şi le ḑice:

— Însuraţi-ve fĕtu-meu, că bărbatul ne'nsurat mâncă pită nedospită şi poartă cămeşă nelăută.

Viena, în Ianuarie 1881.

Iul. T. Mera.

are veri o însemnătate politică, apoi ea nu poate sĕ fie alta decât aceea, că România pe viitor mai mult ca până acum, va merge pe propria sa cale, îşi va căuta singură alianţele şi 'şi va otărî ea însăşi politica.

Nu împărtăşim temerea, că în acceptarea titlului de rege din partea principelui Carol se vĕd cugetări pentru o lărgire de teritoriu, pentru cucerire cu încetul a făşielor de pamênt locuite de Români în ţĕrile vecine.... De asemenea nu ne temem, că cel mai tênĕr dintre regate va ridica pretenţiuni asupra proprietăţei vecinilor sĕi. El nu este destul de tare pentru aceasta, dar în schimb posedă mijloacele de putere spre a fi un amic şi aliat precios pentru ori ce Stat, care va fi atins de cele ce se vor petrece în Orient.

In asceptarea ca România sĕ se sforţeze din toate puterile ei sĕ ajungă odată pe urmă pe rudele sale de rasă latină în educaţiune şi în activitate pentru progresul omenirei şi pentru frumos; în asceptarea, că ea va fi un bun vecin pentru Austria, şi nu va fi un protivnic negeneros pe Dunăre, în această asceptare salutăm tênĕrul regat, liberi de ori ce susceptibilităţi micşorătoare şi îngrigiri nefolositoare.

Ḑiarele franceze se ocupă şi ele de acest mare eveniment. "Journal des Débats," dela 28 Martie scrie următoarele:

„Parlamentul român a votat eri rădicarea principatului României la Regat. Se scie de câte va ḑile că, cabinetul din Bucuresci se adresase puterilor spre a dobândì dela dênsele asigurarea, că nu vor face obiecţiuni marelui act ce se pregătia şi că rĕspunsul lor fusese favorabil. Propunerea generalului Leca era dar aşteptată. Toată lumea s'a găsit de acord în Camerile române spre a aclama un eveniment, care dă în sfârşit României rangul ce'i este, ca consacrarea independenţei sale. Naţiunea română s'a arĕtat demnă, prin înţelepciunea şi patriotismul, de care a dat doveḑi în timp de 25 de ani, de a lua loc în concertul Europei civilisate. Reformele, ce a sevêrşit sûnt de diferite feluri, şi unele cereau, ca sĕ fie primite, o putere de voinţă şi o încredere în viitoriu, care nu se întâlnesc totdeauna, chiar la popoarele cele mai înaintate în căile civilisaţiunei.

„Mai ales când a fost vorba de emanciparea Israeliţilor o adevĕrată groază a apucat pe cei mai însemnaţi şi mai liberali dintre bărbaţii de Stat români. Ei au dat satisfacere cu toate aceste, cerinţelor Europei; era resplata independenţei ţĕrei lor, şi chiar cu preţul acesta, ei n'o plătiau prea scump. Câteva luni mai nainte, soldaţii români dedeseră înaintea Plevnei doveḑi de calităţi militare pe care nu avuseră până atunci ocasiunea de a le desfăşura şi botezul focului, ce primì alăturea cu armata rusă, tênĕra armată română contribuì mult a dovedì, că principatul a ajuns la vêrsta independenţei. Perderea Basarabiei fu pentru România o sfăşiare cumplită, pe care n'o compensa dobândirea Dobrogei. Numai recunoascerea independenţei sale putu sĕ o consoleze.

„Acum visul de aur al tuturor Românilor este realisat, precum a ḑis preşedintele Camerei deputaţilor, d. C. A. Rosetti; şi rolul noului regat în valea Dunărei de Jos va devenì mai mult decât ori când un rol eminament civilisator. Cele 7—8 miloane de Români, care formează o insulă perdută în mijlocul Slavilor, sûnt negreşit mai înaintaţi decât vecinii lor în cultura intelectuală. Ei 'şi-au însuşit cu o înlesnire minunată legile şi moravurile apusului, şi pot fi, pentru principatele slave ce'i încungiură, educători foarte folositori. Pe de altă parte, prejudecăţile, se poate ḑice chiar urele care'i despărţiau de Slavi, şi mai ales de Bulgari, au dispărut în mare parte de când au combătut împreună pe duşmanul comun. Trebuie cu ori ce preţ ca bunele disposiţiuni, ce s'au putut de curênd constata la Belgrad, la Sofia şi la Bucuresci sĕ se manţină şi sĕ se desvoalte. De altmintrelea pare, că nimic n'ar fi mai uşor, căci nu esistă între principatele Dunărei de Jos interese contradictorii, şi ambiţiunile lor nu pot sĕ se ciocnească. Regatul României, şi dăcă nu este cel mai în vêrstă, a veḑut cel puţin desvoltându se la dênsul progresele sciinţei şi ale industriei occidentale cu mult mai iute decât vecinele sale Serbia şi Bulgaria. Mulţămită minunatei îmbelşugări a pământului ei şi inteligenţei locuitorilor ei, el este deja de ani îndelungaţi la un nivel, la care nu vor ajunge decât mai târḑiu celelalte principate. El trebuie sĕ urmeze a da esemplul înţelepciunei politice şi sĕ între cu mai mare otărîre poate decât cum a făcut până acum pe calea unei administraţiuni integre şi aspre. Acesta este singurul mijloc de a esercita în giuru'i o influenţă, care ar fi dintre cele mai folositoare, mai ales când este vorba de State nouĕ şi prin urmare espuse a face adese ori greşeli grave, sau cel puţin imprudente. Am arĕtat în totdeauna Românilor un interes pasionat, de aceea urările cele mai vii pentru fericirea şi prosperitatea tênĕrului regat al României."

„La République française" dela 29 Martie ḑice:

„Lumea va afla fără surprindere, că Adunarea deputaţilor şi Senatului român au proclamat regalitatea şi că cel mai vechiu din luptătorii democratici ai bravului principat de eri, ai regatului de astăḑi, d. Rosetti, a strigat cel dintâiu: „Trăiască regele Carol I!" De câtă-va vreme încă, fusese deja depus la Cameră un raport, care tindea a opera inovaţiunea, care s'a îndeplinit acum, soartea acestui raport era sigură, dar adevĕrul este, că nimeni nu se aştepta la iuţala, cu care puterile politice au făcut sĕ treacă în rêndul faptelor îndeplinite un proiect, care la drept vorbind, era în fundul inimei ori cărui Român.

„Nu doar că România a cedat prin aceasta la un acces de vanitate nejustificată. Această ţeară a fost mai cu deosebire guvernată de oameni ale căror opiniunî democratice nu sûnt un secret pentru nimeni; ea este legată de instituţiunile liberale ce 'şi-a dat, şi partida conservatoare atât dintr'o Cameră cât şi din cealaltă formează o minoritate a cărei influenţă şi numĕr descresce din ḑi în ḑi. Este dar lesne de veḑut, că în această împregiurare regalismul n'are absolut nimic a face cu proclamarea regalităţei. Situaţiunea României este cunoscută: pusă între două mari imperii, ea nu trebuie sĕ neglige nimic spre a sporì şi a asigura garanţiile independenţei sale. Congresul dela Berlin i acordase în mod formal; dar totuşi Românii nu încetară de a cugeta (şi în aceasta erau bine serviţi de instinctul lor politic) că un principat depinde în totdeauna mai mult sau mai puţin de cineva. Transformându'l dar în regat ei au afirmat intenţiunea lor de a resista la ori ce încercare de înfeudare. Privită din acest punct de vedere, transformarea guvernului din Bucuresci n'are nimic, care sĕ nu fie favorabil pentru viitoriul ţĕrei, şi trebuie sĕ vedem în aceasta o probă mai mult despre vitalitatea unui popor, care merită din toate punctele de vedere simpatia Europei."

„Le Nord" care este un organ al guvernului rus, deşì apare în Bruxelles, în numĕru'i dela 29 Martie scrie următoarele:

„Scirea despre votul, prin care Camerile române au ridicat principatul la rangul de regat, n'a putut surprinde pe nimeni. Această transformare, avênd în vedere întinderea României şi însemnata situaţiune ce ocupă era o consecenţă naturală a proclamării independenţei sale, care primesce acuma o nouă consinţire. Nici un Stat nu poate fi îngrigiat despre aceasta. Noul regat, ai cărui locuitori fură cei dintâiu, printre creştinii de altă dată supuşi de ai Sultanului, cari au fost emancipaţi de sub dominaţiunea directă a Porţii, şi cari au putut astfel sĕ se bucure de bine-facerile unei complete autonomii cu mult mai nainte de celelalte naţionalităţi din peninsula balcanică, va considera ca o onoare a sa de a servì acestor din urmă de model şi de sprigin. El îşi va căuta forţa sa în el însuşi, în desvoltarea progresivă a isvoarelor sale materiale şi morale, într'o înţelegere amicală şi sinceră cu principatele vecine, cu care o unesc atâtea legături istorice şi atâtea interese comune. Mergênd pe această cale, România va forma un element preţios pentru pacea în Orient şi pentru liniştea generală a Europei, şi va realisa făgăduelile, ce grĕmădesc astăḑi asupră'i toţi aceia, cari se bucură într'un chip sincer de intrarea sa definitivă în marea familie a Statelor europene."

Meditaţiuni

(3 Urmare)

Cultura şi educaţiunea, împărtăşite lor în această scoală, le va îndrepta întreg omul din lăuntru, ca pe o fiinţă cugetătoare, simţitoare; li-'l va conduce, şi li-'l va înavuţi cu bunĕtăţile superioare, cari condiţionează adevĕrata fericire a omului timporană şi eternă.

Va sĕ ḑică, adus fiind poporul nostru prin scoala de adulţi în stare, a se bucura de deplină convingere câştigată prin propria sa esperinţă despre însemnătatea şi folosul învĕţamêntului: — va considera scoala de instituţiune importantă şi de lipsă pentru el, şi această considerare 'l-va anima întru a-'şi trămite fără silă poliţienească, ci din însăşi libera lui voie copiii şi copilele, sĕ frecuenteze scoala poporală.

Aşa este! — Însĕ, pe cât sciu cu toţii, parte mare din oamenii poporului nostru şi dacă, şi după ce vor cunoasce importanţa şi foloasele scoalei, totuşi nu-'şi vor trămite copiii, sĕ frecuenteze scoala; fiindcă sûnt atât de sĕraci încât nu numai că nu le pot cumpĕra cărţile şi celelalte trebuincioase scolastice, dar nu au nici cu ce sĕ-'i îmbrace, sĕ-'i încalţe; apoi — despoiaţi, nu-'i iartă moralitatea publică, sĕ-'şi lase copiii, nici barem sĕ umble pe uliţă.

Trist adevĕr!

Ce vom face acum dar cu acesti bieţi creştini fraţi de un sânge cu noi?

Ce temă groaznică! cât de grea de resolvat!

A ne angagia la luptă în contra celui mai gigantic, aprig şi neîmpĕcat duşman al celei mai mari părţi a poporului nostru, în contra — sĕrăciei!!

Şi cu ce puteri, cu ce arme vom îndrăsnì, a ne înfăţisa, a face front, a ţinè pept chiar în acea luptă?

Noi înşine sûntem priviţi, ca nisce sĕraci, ca nimica avênd; mai putèni-s'ar deci acorda vre un împrumut de puteri materiale şi spirituale abile de luptă dacă ne-am şi adresa cătră cineva cu o asemenea rugare?

Aşa sûntem priviţi de lume; o scim aceasta!

Scim însĕ şi cumcă, ca botezaţi cu botezul Mântuitoriului lumii, Fiului lui Dumneḑeu, sûntem dăruiţi de Tatăl ceresc prin Duchul Sĕu Cel Prea sânt cu viaţă şi cu celelalte daruri din vistieriile Sale dumneḑeiesci; aşa dara:...... „Sĕraci, eară pe mulţi îmbogăţind; nimica avênd şi toate avêndule."*)

Noi sûntem Creştini; sĕ fim adevĕraţi; se nu facem numai paradă cu legea lui Christos şi — nu vom avè lipsă de graţia altora.

Trebuie dar se ne învoim cu, se primim de îndreptariu sântele învĕţături ale Domnului şi Mântuitoriului nostru Isus Christos; sĕ urmăm lor şi — ne vom fericì.....

Una din cele mai principale dintrênsele sună:..... „Deci căutaţi mai întâiu Împĕrăţia lui Dumneḑeu şi dreptatea Lui, şi aceste toate (— ce veţi mânca, bea, cu ce vĕ veţi îmbrăca; cu un cuvênt: trebuincioasele trupesci şi sufletesci) se vor adauge voue."**)

Va sĕ ḑică: sĕ iubim, sĕ căutăm, sĕ îmbrăţişăm mai întâiu adevĕrul şi dreptatea, binele, frumosul şi sublimul şi apoi sĕ lucrăm: după, cu, pentru aceste; printr'ênsele ne vom putè scăpa de ori ce rĕu, prin urmare şi de — sĕrăcia, care ne degradează în faţa lumii.

Fiene dar mai întâiu permis, a face următoarele întrebări:

a) Este adevĕrat, că Dumneḑeu, dăruindune din dragostea sa părintească cu multe bunĕtăţi, nu asteaptă dela noi decât, ca dintr'ênsele sĕ ajutăm şi pe deaproapele nostru, când se află în nĕcaz şi neputinţă?

b) Este adevĕrat, că poporul nostru a contribuit şi contribuesce la fondurile noastre bisericesci parochiale şi eparchiale, la fondul Asociaţiunii transilvane pentru literatura şi cultura poporului român?

c) Dacă vrea Dḑeu aceasta, şi poporul nostru, afară de ce tinde cerşitorilor, a depus încă şi la amintitele fonduri cu crucerul, florenul etc. bani spre fructificare, ca din veniturile acestui capital sĕ se dea şi ajutoare fiilor sĕi cei sĕraci şi lipsiţi, spre a se cultiva şi educa prin scoală: — cere deptatea ca sĕ se stipuleze şi sĕ se dea o parte din veniturile acelor bani şi pentru îmbrăcarea copiilor celor goi de sĕraci şi provederea lor cu cărţi şi alte trebuincioase scolastice, ca sĕ poată fi trămişi la frecuentarea scoalei poporale?

d) Este adevĕrat, că inteligenţa noastră a eşit din sinul poporului nostru; majoritatea acesteiaşi este crescută prin scoalele medii şi superioare cu ajutoriul bănesc din partea poporului nostru român?

e) Este bine şi frumos, ca inteligenţa noastră, dupăce s'a veḑut rĕdicată cu o treaptă, douĕ ori şi mai multe preste atmosfera poporului şi respiră un aer mai delicat, sĕ nu se uite peste umere la popor; ci sĕ convină cu el în mod amicabil şi sĕ-'i arate necunoscinţa luminându'l şi ajutorându'l întru a se înavuţì în cele bune şi frumoase, spre a putè ajunge şi el la demnitatea, de a se fericì şi a prospera?

Dacă ni se va rĕspunde la aceste întrebări din toate părţile — din toată inima cu toată tăria voinţei:

Aşa este; ne plac, le vrem toate aceste, şi ne angagem întru a le aduce în îndeplinire!" — prin aceasta îndată ne vor vedè dispunênd de destule puteri ale noastre proprii: materiale şi spirituale, destul de intensive, mari, tari şi tenace, prin cari sĕ ne scăpăm întreg poporul de ignoranţă, sĕrăcie şi ticăloşie

Se înţelege de sine, că cu puterile intelectuale vom lumina pe cei fără scoală, ear cu cele materiale vom pune în lucrare înfiinţarea şi sporirea unor fonduri pentru copii sĕraci, ca sĕ poată fi daţi la scoală.

(Va urma).

*) Ap. Pavel cătră Corinteni. Cap. 6.

**) Mateiu 6. 33.

Varietăţi.

* Alegeri la conferenţa naţională din 12 Maiu. S'au ales în Nocrich: Dr. Il. Puşcariu şi Zacharia Boiu. În cercul Ighiiului: Dr. Abs. Todea şi Nicolae Florescu; în cercul Hunedoarei: Avram Păcurariu şi Mich. Bontescu; în cercul Abrudului: Ioan Gallu şi A. Filip; în cercul Bistriţa-Năsăud: Daniil Lica şi Gabr. Manu; în cercul Cristianului: Ioan Hania şi Partenie Cosma; în cercul Vinţilor de jos: Dr. Nicolae Maieru şi I. Coşeriu: în Alba-Iulia: Mateiu Nicola şi Rubin Patiţa.

* (Despre alegerile din Braşov) la conferenţa naţională cetim în „Gazeta Transilvaniei", că au avut loc în 3 Aprilie n. Din „Gaz. Tr." s'ar vedè că aleşi sûnt: Diamandi Manole Strevoiu, Lenger, Dr. Murăşan Radu Popea, Ieremia Verza, Dr. N. Pop, Dr. I. Bozoceanu (din 4 cercuri electorale).

* (Convocare!) Subscrişii prin aceaste convocăm cu toaţă stima pe Românii alegĕtori de deputat dietal din cercul de alegere al Zorlenţului mare la conferenţa ţinêndă la 24|14 Aprilie a. c. adecă pe Marţi după Pasci la 2 oare după ameaḑi în *Brebul*. Credem cumcă toţi onoraţii alegĕtori inteleginţi, dar' mai cu samă clerul şi învĕţătorii îşi vor ţinè de sântă datorinţă a participa la această conferenţă, al căria scop este alegerea unui s'au duor delegaţi pentru conferenţa convocată la Sibiiu pe 12 Maiu a. c.

Reciţa montană, 5 Aprilie 1881 n.

Stefanoviciu m. p., *Petru Brostean* m. p., *G. Pocrean* m. p.. *George Nicolaeviciu* m p., *A. Diaconoviciu* m. p., *Nicolau Gontean* m. p., *Mateiu Balan* m. p., *Constantin Muntean* m. p., *Ioachim Frenţiu* m. p., *Ioan Simu* m. p., *Stefan Albu* m. p.

* (Necrolog.) *Emiliu Popescu* jurist licenţiat, adj. la d. adv. Zigre în Oradea-mare, un tiner dintre cei distinşi ai naţiunei noastre, ce ne îndreptăţia la cele mai bune speranţe: Luni în 4 Aprilie st. n. dimineaţă la 6 oare, în urma boalei de vĕrsat, în etate de 23 ani, işi dete ultima s'a nobilă resuflare şi în 5 Aprilie st. n. d. m. la 2 oare, urmat de suspinele tinerimei române Oradane, fu înmormêntat în cimiteriul gr. or. de acolo. Îl deplâng neconsolabilii sei părinţi Nicolau Popescu învĕţ. confes. gr. or. rom. în Curtau (cttul Caraş) şi mama Elisabeta, fraţii şi rudeniile, dar' îl deplâng fraţii sei de principii: tinerii români din Orade şi toţi câţi 'l-au cunoscut. Fie'i ţĕrîna uşoară şi memoria nestearsă din inimile noastre!

Un amic neconsolabil.

* (Emigrările) din Ungaria de Sud în Serbia, Bulgaria şi România şi apoi din Ungaria de nord în America decând s'a domolit timpul şi s'a mai încăldit earăşi au început a lua dimensiuni mai mari şi îngrigitoare. Din orăşelul Metzenseifen au emigrat în timp scurt 357 de persoane; apoi acele, cari în listele conscripţiunei poporale sûnt introduse ca numai provisoriu absente, în partea cea mai mare sûnt emigrate, căci mai târḑiu te pomenesci, că işi duc şi familile la sine. Şi emigrările din Ardeal încep earăşi a fi mai dese şi mai mari, asemenea îngrigitoare sûnt emigrările şi în Sirmiu. Din cercul Ruma ţeranii emigrează în Serbia cu ciopoarele. Din sătuţul Riviça singur au emigrat 80 de familii; pe toţi i alungă foamea din patrie, de vreme ce esecutorul de dare lea vêndut casele, curţile, sĕmênţele, ba chiar şi cea de pe urmă bucată de pâne. Şi aşa bieţii oameni nu o mai pot duce în regatul unguresc.

* (Primejdia pentru Segedin) cresce din ḑi in ḑi. Apa după cum se telegrafează deacolo cu datul 4 Aprilie cresce mereu şi atunci seara pe la 6 ceasuri mai lipsiau numai 32 de centimetre şi ajungea la cea mai înaltă stare, ce avuse apa în anul 1879, (în 6 l. c. mai lipsia numai 2 centimetri) când eşise din Tisza şi înnecase Seghedinul. Timpul e de tot nefavorabil pentrucă plouă de varsă mereu.

* (Iuţala sborului.) va avè pe viitor trenul accelerat Nr. 4, care comunică între Viena şi Bpesta. Acesta înfiinţat numai din anul 1880 percurgea până acuma distanţa dela Bpesta până la Viena în 5 oare. Dela 15 Maiu a. c. însĕ va percurge această distanţă, care face cu totul o îndepărtare de 275 chilometre, în 3 oare 51 minute. Va sĕ ḑică mai cu iuţala sborului va percurge 72 de chilometre pe ceas, o iuţală, carea este cea dintâiu întrebuinţată pentru trenuri în Austro-Ungaria.

* (Fală goală — traistă uşoară.) „Wiener Allg. Ztg.“ aduce în Nrl. 393 din 3 l. c. în rubrica „Teatru şi arte“ următoarea împărtăşire: „Ieri s'a jucat în teatrul popular“ din Budapesta „*Les deputés chez eux*“ (Deputaţii a casă) de Paul Ferrier, şi— ce sĕ veḑi — toţi descoperiră, că ei cunosceau această piesă deja de mult numai că purta titlul „*Mucany*“ şi de autor trecea Gregorie Csiky, cel mai însemnat dramaturg maghiar de astăḑi. Dacă astfel de om comite aşa ceva! Foile maghiare sûnt veḑi bine îndignate asupra lui Csiky.“

* (Despoiare de postă.) În 31 Martie n. cocieriul postei din Sőjtő fu omorît în pădurea Pölösk şi carul de postă total despoiat. Jurnalul „Zalai Közlöny“ care publică această întêmplare ḑice mai departe, că cu acest prilegiu s'au furat 3 pungi cu bani.

* (O broşură statistică) ungurească publicată într'o foaie din Raab ḑice: că în acele comitate, unde Maghiarii sûnt în maioritate, în 13 au crescut în populaţie şi numai în 6 au scăḑut, eară în 13 comitate, unde sûnt Romanii în maioritate preponderantă în toate populaţia dela 1870 încoace a scăḑut cu 12 percente şi dintre cele 8 comitate slovace numai 3 au crescut în populaţie.

* (Ungurul Vándory) alias Beer, fostul redactor la foaia ung. din Bucuresci „Bucuresti Hiradó“ din preună cu vreo câţi-va patrioţi de ai sei au fost unicii în Bucuresci cari cu prilegiul festivităţilor în onoarea regatului, au manifestat simţeminte vrămşesci, ba au făcut chiar demonstraţiuni în cercuri separate „Alegătoriul“ foaia română din Bucuresci, care comunică aceste, ne spune mai departe, că acel Vándory fu arestat şi alungat după aceea preste graniţă.

* (Încoronarea lui Alecsandru III) după cum ne spune „P. Ll.“ ar fi în Septemvrie anul acesta. la Moscva. La această încoronare curtea împĕrătească din Viena va fi representată de principele Iohan Adolf Schwarzenberg.

*(Încoronarea regelui Carol) al României, ne spun ḑiarele din Bucuresci, va fi în 10 (22) Maiu.

* (Presidentul Grévy) care posede în munţii „Iura“ foarte estinse complecsări de pămênt are de cuget, ale mai mări cu nesce păduri întinse, cari vrea se le cumpere dela proprcetoriul present. Acesta pentru păduri cere 1, 800,000 franci, Grévy însĕ i-a făgăduit 1.600,000 franci. Grévy este vĕḑut foarte bine în Francia şi ca pădurar şi agronom.

* (Înţărcare de beţivi.) Poliţia din Hildeshaim compunênd o listă despre beţivii deacolo a aflat că sûnt 40 la numĕr. Pe acestia introducêndu'i într'o listă, şi trămiţând despre aceasta o copie la toţi birtaşii oraşului le a dat totdeodată un ordin ctrict, ca la aceşti 40 de beţivi sĕ nu se cuteze a le mai da vinars sau alte beuturi subt pedeapsă greabănească fiind în cas de repeţire dovedită pedepsiţi chiar şi cu lipsirea dreptului de cârciumărit.

*(Arbori gigantici istorici.) Lui „Dirito“ i se scrie din Atena: În sĕptĕmânile din urmă fu nimicit prin foc unul dintre cei mai gigantici arbori ai florei din Peloporez, care până la nimicirea sa trăise aproape la 3000 ani. Acest arbor a fost o Cipressă despre care a scris şi Pausania încă cu 400 de ani înainte de era creştinească. Ea pe urmă ajunsese la o înălţime de 52 metrii şi la trupină era de $3^2/_2$ metrii de groasă şi periferia de 11 metrii. Într'adever un colos de arbor, care numai din negligenţa unei bande de Ţigani în 15 Martie prinse foc şi se nimicì totalmente. Arborul acesta se afla în apropiere de cetatea „Sparta“ din Pelopones. Acuma mai esistă în Pelopones încă numai un arbor gigantic, şi adecă pe malul sudic al sinului dela Lepanto în apropiere de Naupactus. Acest arbor este cu mult mai tiner ca cel ars şi totuşi acuma deja are o dimensiune cu mult mai mare ca cipresa arsă.

* (Cutremur,) După cum ne spune „Hon“ în Biserica-Albă s'a simţit în 3 Martie noaptea o sguduitură mai domoală, eară dimineaţa una vehementă.

* (Din causa apelor) posta de eri după ameaḑi o am primit aḑidimineaţă şi posta de dimineaţa avem se o primim numai pe la 11 oare a. m.

După datele meteorologice ale observatoriului central din Viena, în 6 Aprile n., Austro-Ungaria, afară de Tarnopol, unde a fost senin de Salzburg şi Bregenz, unde a fost în parte senin, era acoperită cu nuori şi neguri. — Aici ploile pare că n'au sfêrşit.

Loc deschis.*)

Iubiţilor amici! Nefericita catastrofă ce am îndurat-o prin perderea prea bunului meu părinte, îmi dete ocasiune a mĕ convinge, cumcă pe amiciţia voastră pot conta şi la timp de întristare. Voi vĕ încercaţi a'mi micşora durerea, voi îmi ḑiceţi se încet a mai lăcrăma căci hotărîrea provedinţei nu se poate schimba. Da! aveţi tot dreptul dar' putèvoiu oare înăduşi durerea, când din un vis amăgitoriu despre fericire şi bucurie, mĕ treḑii deodată transpus în acel stadiu al vieţei unde grigile şi necazurile mĕ urmăresc pretutindeni, — mĕ treḑii că sûnt tată la 6 copii.

Aceasta e partea frumoasă, ce prea iubitul meu părinte 'mi-a lăsat-o de moştenire, carele pe patul morţii 'mi-a ḑis: „După ce mĕ vor duce la groapă fi tu suplinitoriul meu.“ Ce testament sublim, ce misiune frumoasă de a fi esecutorul acestui testament! Abḑic şi'mi sacrific prea bucuros tinereţele, abḑic de prospectul frumos ce mi'l ofere primăvara vieţei mele; cu frunte înălţată şi cu paşi repeḑi am intrat în arena vieţii. Dar' mĕ cuprinsă o spaimă şi un fior, când la primul pas ce'l făcu'i în sensul testamentului vĕḑu'i punêndu'mi pedeci chiar unul dintre aceia, pe care 'l cugetam de cel mai sincer amic al familiei noastre, carele numai fie ertatului părinte al meu are a mulţămi, că astaḑi mai e acela, care e.

Iubiţilor amici ce esperienţă amară am făcut până acum, şi câte de aceste voi avè sĕ mai fac; ce amăgire tristă când visurile ce aveam despre lume şi oameni, astăḑi cruda realitate le a resturnat şi nimicit toate. Cum vor putè sĕ încete durerile şi lacrămile mele, când vĕd, că sûnt şi oameni de aceia, cari din interese scârnave bucuros abḑic de cea mai de pe urmă schintee de semţiament omenesc; când vĕd cum vipera 'şi ridică capul şi se încearcă a înnegrì şi nimici aceea, ce iubitul meu părinte a zidit sub decursul vieţei sale. Dar' sper, că cu ajutoriul lui Dḑeu şi a oamenilor cu simţ, aceste tendenţe neruşinoase se vor distruge. Toporul, cu care se intenţionează estirparea mlădiţelor, va cădè din mâna tiranului înainte de a'şi duce îndeplinire scopul barbar. Ear lacrămiie mele vor uda mlădiţele, cari se vor ridica pe mormêntul tulpinei din care a rĕsărit.

Pentru consolarea şi bunăvoinţa voastră în numele meu şi a întregei familie primiţi mulţămita, şi doresc din inimă, ca ceriul sĕ dee, ca cel puţin se vĕ bucuraţi în linisce de fructele tinereţelor.

Al vostru amic
Traian Barzu.
candidat de profesor.

*) Pentru cele de sub rubrica aceasta redacţiunea nu ia responsabilitatea. R.

Bursa de Viena şi Pesta
din 7 Aprilie 1881

	Viena	*Pesta*
Renta de aur	115.50	115.60
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	88 35	88.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	105.—	105.25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	92.75	92.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	130.60	131.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea pămêntului	97.40	98.—
Obligaţiuni ung. cu clausulă de sorţire	95.75	96.—
Obligaţiuni urbariale temeşiane	96.50	97.—
Obligaţiuni urb. temeş. cu clausulă de sorţire	94.80	95.—
Obligaţiuni urbariale transilvane	96.30	95.—
Obligaţiuni urbariale croato-slavonice	97.—	—.—
Obligaţiuni ung. de rescumpărarea ḑecimei de vin	94.50	94.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.20	76.25
Datorie de stat în argint	77.—	76.35
Renta de aur austriacă	93.55	93.30
Sorţi de stat dela 1860	132.25	130.—
Acţiuni de bancă austro-ung.	815.—	812.—
Acţiuni de credit austr.	266.—	267.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	298.10	298.90
Sorţi unguresci cu premii	117.25	117.50
Sorţi de regularea Tisei	110.25	109.25
Argint	—.—	—.—
Galbin	5.54	5·54
Napoleon	9.29½	9.30
100 marce nemţesci	57.40	57.45
London (pe poliţa de trei luni)	117.55	117.60

Estras din foaia oficială Budapesti Közlöny.“

Licitaţiuni: în 3 Maiu şi 3 Iunie imob. comunei Diod (judec. cerc. Aiud); în 18 Maiu şi 18 Iunie imob. lui Martin Klöser sen. şi soţi în Hundrubech; în 12 Maiu şi 11 Iunie imob. lui George Gräf în Agnita (judec. cerc. Sighişoara); 9 Maiu imob. lui Stefan Szodan în Roşia Abrudului (judec cerc. Abrud); în 23 Aprilie şi 23 Maiu imob. remasului după Michail Dorfi în Şenbirc; în 30 Aprilie imob. Sofiei Krauss născută Henrich în Terptiu (trib. Bistriţă); în 9 Iunie şi 27 Iulie imob lui Ioan Bodola şi soţiei sale în Oşorhei în 20 Aprilie imob. vĕduvei după Iosi Bányai în Oşorhei (trib.); în 20 Maiu şi 20 Iunie imob. lui George Fredel în Agnita; în 7 Maiu şi 7 Iunie imob. lui Dănilă Graef în Sighişoara (judecătoria cerc.); în 16 Maiu şi 16 Iunie imobilele lui Ioan Beosiu în Madpatac; în 16 Maiu şi 15 Iunie imob. lui Cristian Schmidt în Agnita (judec. cerc. Sighişoara); în 4 Maiu şi 4 Iunie imob. lui Ioan Bursan şi soţi în Alţina (trib. Sibiiu); în 14 Aprilie imob. lui Andrei Franz în Bistriţa (trib.)

Nr. 177. 1881. [40] 1—3

EDICT.

Maria născ. Dumitru Petranu din Braşov a părăsit cu necredinţă de şepte ani şi mai bine pe legiuitul ei bărbat George Stinghe tot din Braşov fără de a se sci locul unde se află şi de mai trăesce, este prin aceasta citată, ca în termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la dincontră şi în absenţa ei se va pertracta şi decide procesul divorţial intentat asuprăi de bărbatul ei.

Braşov, 19 Martie, 1881.

Forul matrimonial gr. or. al tractului protopresbiteral I al Braşovului

Nr. 39.—1881 [38] 3—3

EDICT.

Tatomir a lui Petru Tatomir Albu de religiunea greco-orientală din Reşinari, Comitatul Sibiului, carele a părăsit cu necredinţă pe legiuita lui soţie Sora n. Bucur Bozdoghină tot de acolo, se citează prin aceasta, ca în termin de un an dela ḑiua publicării sĕ se presenteze înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, ca for matrimonial de I instanţă, căci la din contră şi în absenţa lui se va decide procesul intentat asupră'i de către soţia sa.

Sibiiu, 19 Martie 1881.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Sibiiului II, ca for matrimonial de prima instanţă.

Nr. 387.—1880. [39] 3—3

EDICT.

Eudochia n. Onea Aron din Cornĕţel, comitatul Sibiiului, de religiunea gr. or. legiuita soţie a lui Andreiu Marcu tot de acolo, carea cu necredinţă părăsindu-şi bărbatul pribegesce de trei ani fără a i se sci ubicăţiunea, se citează prin aceasta, ca în termin de un an sĕ se presenteze subsemnatului oficiu protopresbiteral, ca for matrimonial de I instanţă, căci la din contră şi în absenţa ei se va decide procesul matrimonial intentat de bărbatul ei.

Sibiiu 19 Martie 1881.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului II. ca for matrimonial de I instanţă.

Nr. 6.—1881 [37] 3—3

Citaţiune edictală.

Georgiu Dumitru născut în Mucundorf, cu domiciliul stabil în Cohalm, protopresbiteratul şi pretura Cohalmului, părăsind în mod clandestin de 5 ani trecuţi pe legitima lui muiere Maria Berdean din Cohalm, ambii de religiunea greco orientală, şi până astăḑi nesciindu-se locul ubicăţiunei lui, se citează: ca în termin de 3 luni de ḑile dela datul acestei publicări, sĕ se presenteze sau în persoană sau prin un representant legitimat înaintea subsemnatului for matrimonial, căci altfeliu procesul în contră-i urḑit, se va decide în sensul legilor existente.

Cohalm, 13 Martie 1881. v.

Forul matrimonial de I. instnţă greco-orient. al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea m. p.
ad. protopresb

Redactor respunḑĕtor: **Nicolau Cristea.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.